

Komisija in komentarji nekaterih članov komisije za podeljevanje Nagrade Viljema Puticka za najboljši jamarski dosežek

Martina Bergant Marušič – Bina, Društvo za raziskovanje jam Ljubljana, članica komisije v letu 2005

Ko sem bila povabljena v komisijo, je bil natečaj za Putickovo nagrado še čisto na začetku. Biti član te komisije sem jemala kot čast in prijetno dolžnost. Na začetku je bilo kar težko prepričati aktivne raziskovalne jamarje, da bi pripravili tudi potrebno dokumentacijo. Dosežki so že bili, spraviti vse skupaj v neko obliko, pa se je zdelo težje od samih raziskav. Nagrada se je sčasoma razvijala in vključevalo se je vedno več jamarskih društev in skupin jamarjev. Enega večjih dosežkov te nagrade pa vidim prav v spodbujanju sistematičnega dokumentiranja in predstavljanja jamarskih dosežkov zainteresirani javnosti.

Avtorica fotografije: Bojana Fajdiga

Avtor fotografije: osebni arhiv

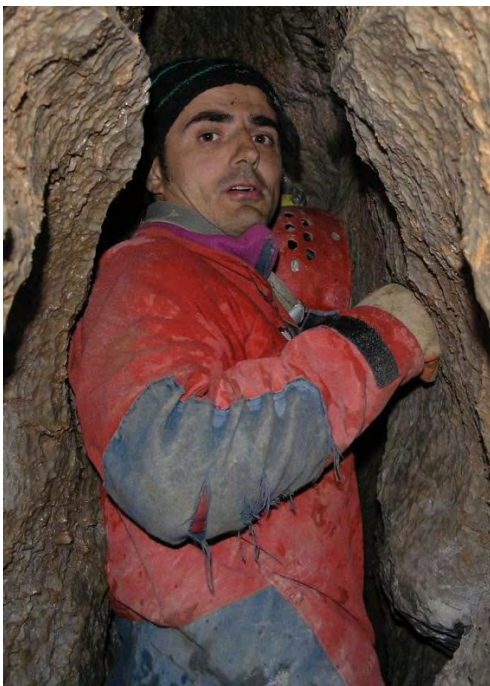
Uroš Herlec, Univerza v Ljubljani, Naravoslovnotehniška fakulteta, Odsek za geologijo, član komisije v letih 2005–

Avtor fotografije: Uroš Kunaver

Gregor Pintar, Društvo za raziskovanje jam Ljubljana, član in neuradni predsednik komisije v letih 2005–2013

Bogomir Remškar, Jamarsko društvo Danilo Remškar Ajdovščina, član komisije v letih 2005–

Avtor fotografije: Claudio Bratos

Ideja DZRJL o podelitvi nagrade za najboljše jamarsko odkritje leta mi je bila takoj všeč. Že prvo leto smo za nagrado tudi kandidirali. To smo potem počeli skoraj vsa naslednja leta. Mislim, da je bil na začetku pri številnih jamarskih društvih zadržek, ali naj se na nagrado sploh prijavi. – DZRJL je namreč nekaj let prej izstopil iz JZS. Spori in zamere okrog tega še niso bile pozabljene. – Zato mislim, da je prav naše društvo pomagalo prebiti led.

Kmalu za tem so me povabili v komisijo za podelitev. Delo, če temu lahko tako rečemo, je zelo prijetno. Dobiti v pregled načrte in zapisnike novih jam! To so ja želje vsakega speleoholika. Res sem se včasih znašel v hecni vlogi, saj sem bil hkrati ocenjevalec in kandidat. Lahko pa rečem, da pri tem nikoli nisem imel dilem, ker sem dolžino in globino vzel kot glavna kriterija.

Že na začetku sem predlagal, da bi k podelitvi nagrade pristopila tudi JZS, saj bi s tem nagradi dali večjo težo. A na žalost ideja ni naletela na plodna tla. – Mogoče pa je za to še vedno čas.

Mislim, da je edina šibka točka nagrade premajhna medijska odmevnost. Vsekakor bi se veljalo potruditi in nagrado in nagrajence bolje predstaviti v vodilnih slovenskih medijih.

Mihael Rukše, Jamarski klub Novo mesto, član komisije v letih 2005–

Povabilo, ki mi ga je namenil DZRJL, me je presenetilo. Nekaj let pred tem se je DZRJL razšlo z JZS. Dogodek je zaznamoval jamarstvo in jamarje.

Videl sem priložnost, da se ta rana nekoč zaceli – majhen in neznaten korak sodelovati v komisiji za Putikovo nagrado. Ideja mi je blizu in predstavitev jamarskih dosežkov v Sloveniji za preteklo leto je nekaj, kar bi potrebovali že leta prej. V začetku skromna udeležba, oblikovanje pravil, najbolj pomembna je predstavitev dosežkov jamarjev v Sloveniji.

Vsako leto smo dobivali bolj kvalitetne zapiske, predstavitve in dosežke jamarjev. Nagrada se je usidrala med jamarje in pomeni nagrado za najboljše delo.

Žal ta nagrada še vedno ni popolna, vsako leto izpade društvo, ki veliko prispeva v slovensko jamarstvo. Želim in upam, da se bo to spremenilo in bodo kmalu vsa društva imela enake možnosti, tudi DZRJL.

Na koncu se zahvaljujem vsem članom komisije, društvu, ki organizira vsako leto, in slovenskim jamarjem, da lahko leto za letom prebiram njihova dela, ki so vrhunska, vredna nagrade in spoštovanja.

Avtor fotografije: Peter Gedei

Rok Stopar, Jamarsko društvo Dimnice Koper, član komisije v letu 2005

Ideja za Putickovo nagrado je bila v mojih očeh že na samem začetku zanimiva novost z namenom promocije raziskovalne dejavnosti med slovenskimi jamarji. Posebej pomembno dejstvo je tudi spodbujanje celovitosti prikaza raziskovalnega dela z izdelavo kvalitetne dokumentacije. Potrebno je tudi poudariti, da je ideja za tako nagrado prišla, ampak ne iz vrst krovne organizacije, temveč iz »baze« oz. društva, ki niti ni član te organizacije. Putickova nagrada potrjuje dejstvo, da nas, ne glede na društvene barve, združuje želja po krepitvi tiste osnovne jamarjeve dejavnosti, to je raziskovanje in dokumentiranje jam – po možnosti čim globljih in dolgih.

Odziv v vseh teh letih kaže, da je našla svoje osrednje mesto na slovenski jamarski sceni. Hkrati dokazuje visoko aktivnost slovenskih jamarjev z zavidljivimi raziskovalnimi rezultati.

Avtor fotografije: Darko Bakšič

Bojan Otoničar, Inštitut za raziskovanje krasa, ZRC SAZU, član komisije v letih 2006–

Glede na odlično osnovno idejo Putikove nagrade bi med okoli 200 novo odkritimi jamami na leto v Sloveniji pričakoval nekoliko večji odziv na razpis. Morda bi bilo vredno razmisliti o spremembi razpisnih pogojev in/ali drugačnem načinu podeljevanja nagrade, morda v obliki vsakoletnega simpozija o novo odkritih jamah in njihovih delih, kjer ne bi bili v ospredju le najpomembnejši jamarski dosežki po sedaj veljavnih kriterijih, temveč tudi dosežki v posameznih »kategorijah« (najboljši zapisnik, najboljša predstavitev jame, največ vloženega dela pri odkrivanju ...). Opaziti je, da so verjetno zaradi omejenega časovnega okvira raziskav iz kandidature izpadla tudi nekatera najpomembnejša odkritja, verjetno ne samo zaradi počasnosti jamarjev pri obdelavi podatkov ali nezainteresiranosti za nagrado.

Avtorica fotografije: Mojca Otoničar

Franci Gabrovšek, Društvo za raziskovanje jam Ljubljana, član in neuradni predsednik komisije v letih 2014–

Vsak, ki je v jamarstvu našel svoj element, ve, da zanj ne potrebuje korenčka. Motivacije je dovolj, edini problem pa je, kako jamarji odrezati kar največji kos časovne pogače. V jamarstvu ni medalj, podijev in ostalih manifestacij za samopotrditve – no, z izjemo žimarjenja na silose in mostove, ki nekako spada v domeno jamarstva, a je za večino bolj zabava, za nekatere pa morda zdravilo za zastarele travme. Jamarje praviloma izpolnjujejo novoodkriti rovi, načrti, prijateljstvo in zadovoljstvo ob tem, ko iz težke jame spraviš rit na plano.

A jamarji smo le samo ljudje in tudi nam ugaja, če naše delo ne ostane neopaženo – po možnosti celo namerno neopaženo, saj vemo, kje živimo. Skratka, v iskanju svoje prečke na kurji lojtri družbene hierarhije, lahko tudi jamarstvo pride prav ... Ampak Putickova nagrada vam pri tem ne bo pomagala, vam pa ponuja marsikaj drugega: da uredite misli, načrte, zapisnike, poročilo o raziskovanju ... in vse skupaj na enem mestu predstavite kolegom – jamarjem. In od tam po možnosti odnesete še praktično nagrado, občudovanje prisotnih in kanček ponosa. Le kaj bi hoteli več?

14 Kot član komisije se sprašujem, zakaj ni več prijavljenih projektov. Ja mar krivo to, da nagrada poteka pod patronatom društva, ki ni član Jamarske zveze? Kljub temu da društvo ne more kandidirati in vem, da nikakor ne vpliva na odločitev komisije? Morda je problem v tem, da večina večjih raziskav poteka več let in je težko izbrati leto dosežka? Tudi to je mogoče in tu bi morda veljalo še naprej razmišljati o pravih natečaja.

Nekaj izjemnih odkritij zadnjih let ni nikoli prišlo na natečaj. Akterjev teh raziskav ne moremo obtoževati, lahko jih samo spodbujamo k sodelovanju. Na drugi strani pa je kar nekaj društev, ki redno sodelujejo. Včasih imajo pokazati več in poberejo katero od nagrad, včasih pač ne. In pri slednjem ne vihajo nosu, ampak se spet prijavijo naslednje leto. Prijavljeni projekti in predstavitve so zelo raznoliki, saj avtorji prihajajo iz različnih okolij – enim so predstavitve in predavanja del vsakdana, drugim ekskurzija v neznan svet. Ampak vsi se potrudijo v okviru svojega znanja in zmožnosti – iz vseh veje strast do raziskovanja in vseh smo veseli.

Avtor fotografije: Martina Freljih

Upanje umre zadnje, zato upam, da bo Putickova nagrada našla mesto v zavesti vseh slovenskih jamarjev in postala ime in kraj, kjer bomo svoje delo »postavljali na ogled« in ji kličem: Še na mnoga leta!